

# Motion till riksdagen

1989/90:Bo2

av Stina Gustavsson och Jan Hyttring (båda c)

med anledning av prop. 1988/89:154 om en  
ny regional statlig förvaltning

---

I propositionen lämnas förslag om en ny regional statlig förvaltning. Den "nya" länsstyrelsen föreslås omfatta de verksamheter som i dag bedrivs av länsvägnämnden, länskolnämnden, lantbruksnämnden samt den nuvarande länsstyrelsen. Vidare föreslås att vissa delar av länsbostadsnämndens verksamhet skall ingå och antydningar görs om att fiskefrågorna kan komma att gå samma väg.

Det "nya" innebär att det vid sidan om länsstyrelsens styrelse inrättas fem obligatoriska nämnder, utbildningsnämnd, nämnd för fysisk planering, lantbruksnämnd, kommunikationsnämnd och miljönämnd. Nämnderna föreslås få elva ledamöter och landshövdingen föreslås vara ordförande i dessa nämnder. Av övriga ledamöter skall fem utses av regeringen och fem av landstinget.

Förslaget bygger på det s.k. Norrbottenförsöket som tog sin början 1 juli 1988 och som skulle pågå i tre år för att därefter utvärderas. Försöket skulle bedrivas på ett sådant sätt att verksamheten efter försöksperiodens slut, där est resultaten blev negativa, skulle återgå till tidigare förhållanden.

Den allmänna utvecklingen i samhället i dag arbetar med att vidga, förstärka och fördjupa demokratin. Propositionens förslag till ny regional statlig förvaltning går enligt vår uppfattning i motsatt riktning. Regeringen vill behålla sitt grepp om verksamheten och länsstyrelserna/landshövdingen får administrativ ersättning för den personal som gick förlorad när skatteförvaltningen blev självständig.

Enligt vår mening har utvärderingen av Norrbottenförsöket skett på ett för svenska förhållanden mycket märkligt sätt. Någon vetenskaplig objektiv utvärdering har ej gjorts. Istället har regeringens egna organ utvärderat, som Statskontoret, länsstyrelsernas organisationsnämnd, riksrevisionsverket och två landshövdingar. Detta föranledde därför de fackliga huvudorganisationerna att själva via en löntagarkonsult utvärdera försöket. Utvärderingen ledde till att såväl TCO som SACO/SR avstyrkt reformens genomförande.

Vi ser valet av län som försökslän som mindre lämpligt. Norrbotten är inget medellän i landet. Norrbotten har stora avstånd och rikt statligt stöd med utvecklingsmedel, förvaltat av länsstyrelsen, något län att utvärdera mot finns ej. När länsstyrelsen i Kronobergs län erbjöd sig att vara ett jämförelselän, eftersom man i detta län aktivt arbetat med att förbättra samordningen mellan olika intressenter i länet, den s.k. Kronobergsmodellen, blev

svaret negativt. Man var från regeringens sida inte intresserad trots att utvärderingen av Kronobergsmodellen gjorts av statsvetenskapliga institutionen i Lund och inte kunde ses som en partsinlaga.

Mot. 1989/90  
Bo2

Flera remissinstanser är starkt kritiska mot propositionens förslag. Bland annat påtalas att försöksverksamheten inneburit längre beslutsvägar, mer byråkrati och tungrodd administration och att beslut enligt förslaget riskerar att leda till en överorganisation som kan bli ett hinder för en sund utveckling.

Några ekonomiska vinster har ej heller kunnat påvisas vilket var ett av kraven när beslutet om försöksverksamhet togs av riksdagen. I stället har länsstyrelsen i Norrbotten varje år begärt betydligt större anslag än övriga länsstyrelser i landet och med motivering att pengarna behövs för den nya länsförvaltningen!

Enligt vår uppfattning kan en samordning av den statliga förvaltningen inte enbart ses utifrån organisatoriska utgångspunkter på länsplanet. Samtidigt som den regionala nivån ses över (centern har i partimotion aktualiserat en parlamentarisk utredning om ett länsparlament) borde de centrala sektorsmyndigheternas uppgifter och befogenheter bli föremål för samma översyn. Det torde finnas en mängd uppgifter som kunde decentraliseras till länsnivå och kommunnivå så att besluten kommer närmare de berörda.

I likhet med flera remissinstanser anser vi att den i propositionen föreslagna reformen inte utgör något led i en länsdemokratisk utveckling. Propositionen bör därför avslås. Skulle detta inte bli fallet yrkar vi att de nya länsnämnderna i sin helhet utses av landstingen, således även nämnsordförandena.

## Hemställan

Med hänvisning till vad som i motionen anförts hemställs

1. att riksdagen avslår prop. 1988/89:154 om ny regional statlig förvaltning,
2. att riksdagen, därest yrkandet ej vinner bifall, beslutar att samtliga ledamöter, inklusive ordföranden, i de nya nämnderna utses av landstingen.

Stockholm den 3 oktober 1989

*Stina Gustavsson (c)*

*Jan Hyttring (c)*